

WOORD VOORAF

Het thans verschijnend jaarboek omvat een wat ruimere keuze aan artikelen dan als gebruikelijk, waardoor in kort bestek meerdere facetten van de Limburgse sociale en economische geschiedenis aan de orde komen. De auteurs trachten door middel van korte studies binnen te dringen in enkele van de meest wezenlijke problemen van de Limburgse sociale en economische geschiedbeschrijving.

Ir. C. E. P. M. Raedts schetst in zijn studie over Egon van der Elst tegelijk de opkomst van de mijnbouwtechniek in Nederland alsook de modernisering van de oudste mijnzetel, de Domaniale mijn. Door de activiteit van Van der Elst werd aangetoond, dat een rendabele exploitatie van de steenkolenbekkens in Limburg mogelijk was.

Dr. G. Linssen maakt duidelijk dat de opkomst van de werkgeversorganisatie in Limburg niet zozeer een reactie van afweer was op de toenemende organisatie der arbeiders, maar mede een ondersteuning van de wens der arbeiders om tot rechtvaardiger situaties in het bedrijfsleven te komen. De werkgeversorganisatie was bedoeld als een onderhandelingspartner voor de vakbeweging.

Dr. E. Roebroeck geeft een toelichting bij de wijzigingen in de pachtvormen in het land van Montfort. De overgang van een directe bemoeienis van de grondeigenaar met de exploitatie van de door hem verpachte gronden raakte in de 17de en 18de eeuw in verval, doordat men genoopt was een grotere zelfstandigheid aan de pachters toe te kennen. Daardoor ontstond een grote verscheidenheid in de pachtcontracten en een zeer vloeiende verhouding tussen eigenaar en bewerker van de grond. Een in Opper-Gelder in zwang gekomen systeem wordt hier geanalyseerd.

De redactie is voornemens om in 1974, bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het Sociaal Historisch Centrum, een overzicht te wijden aan de archivalia, die door het Centrum in een kwart eeuw bijeen werden gebracht. In verband daarmee is dit jaar afgezien van de publicatie van archief-inventarissen en overzichten van collecties. De vrijgekomen ruimte werd benut voor een wat uitvoeriger literatuur-overzicht. Daarin kon aandacht worden besteed aan een groot deel van de ter recentie ontvangen publicaties en aan de in de afgelopen jaren verschenen werken over Limburg en zijn omgeving.

Zoals gebruikelijk wordt het Jaarboek besloten met het jaarverslag van ons instituut en de lijsten van bestuursleden, begunstigers en contribuanten.